

Haarlem, 25 Januari 2024

nummer 165

Geachte heer/mevrouw ,

Hierbij ontvangt u de IVM Caring Capital nieuwsbrief voor januari 2024. In deze aflevering vragen we uw aandacht voor de volgende onderwerpen:

- Pas op de plaats,
De Caring Capital View van januari 2024, door Maarten Friederich, namens het Investment Committee.
- IEA: vorig jaar 50% meer duurzame energie
- Inflatie vorige jaren werkt door in tarieven en vrijstellingen SW 2024
- Sleepnetvisserij nog onderschatte bron van CO2-uitstoot
- Hypotheekrecht bij familielening verlengt verjaringstermijn
- CSRD: EU-bedrijven moeten rapporteren over duurzaamheid
- *Serie. Het beleggingsbeleid van IVM Caring Capital in de praktijk: Duurzaam beleggen én een beter rendement: het kan!*

We hopen en vertrouwen erop dat de informatie in deze artikelen voor u nuttig is en wensen u veel plezier bij het lezen.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van IVM Caring Capital

Ilco Snoey Kiewit, *CCOO*
Hans Volberda, *CEO*

Pas op de plaats

CARING CAPITAL VIEW

Door Maarten Friederich, namens het Investment Committee

Het optimisme en enthousiasme waarmee het beleggingsjaar 2023 werd afgesloten zetten vooralsnog niet door in het nieuwe jaar. Geen enkele beweging in financiële markten voltrekt zich in een rechte lijn en ook nu is daarvan geen sprake. Vrijwel altijd is dit het gevolg van elkaar afwisselende emoties, met name hebzucht en angst. Het enthousiasme werd aangezwengeld toen de Federal Reserve tegen het einde van het vorige jaar officieel ruimte maakte voor renteverlagingen in hun projecties. Deze werden (zeker door ons) al langer verwacht en de portefeuilles waren hiervoor inmiddels gepositioneerd. Maar bevestiging in de realiteit is een noodzakelijke voorwaarde voor succes. De publicatie van cijfers die lijken te getuigen van een nog steeds robuuste arbeidsmarkt; dito consumentenbestedingen in de VS; én de weigering van de ECB om ook in de richting van renteverlagingen te bewegen: deze combinatie van factoren scheidt nieuwe onzekerheid over het *moment* van de renteverlagingen.

Renteverlaging

Deze onzekerheid lijkt misplaatst. De Federal Reserve kijkt vooral naar de Core PCE prijsindex (PCE = Personal Consumption Expenditures) en die

daalt snel. Over de afgelopen 12 maanden bedraagt de inflatie weliswaar nog 3,2% op jaarbasis, maar over de afgelopen 6 maanden nog maar 1,9% - dus onder de doelstelling van 2% die de Federal Reserve nastreeft. De verwachting dat de rente in maart al zal worden verlaagd is daarom nog springlevend. En gerechtvaardigd. Hoewel er in de maand december 216.000 nieuwe banen bijkwamen (meer dan verwacht), daalde het gemiddeld aantal gewerkte uren met 0,2%. Dat lijkt weinig, maar staat gelijk aan het verlies van 228.000 banen. Bijna de helft van alle nieuwe banen in 2023 is gecreëerd door de overheid en de gezondheidszorg, die overigens ook zwaar door de overheid wordt gesubsidieerd. In de jaren vóór COVID lag dit percentage op ongeveer 20%, dus veel lager. De overheidsbestedingen in 2023 bedroegen ongeveer een kwart van het Bruto Nationaal Product (BNP). Dat is ongekend veel, zeker omdat de VS geen directe oorlog voert en een werkloosheidspercentage kent van beneden de 4%. Er is sprake van economische groei, maar deze wordt teveel gefinancierd ten koste van grote tekorten op de regeringsbegroting, wat leidt tot een snelle toename van de staatsschuld. De pandemie heeft tot veel extreme acties geleid, maar de economische wetmatigheden zijn niet veranderd. Ook de regering Biden zal niet ontkomen aan deze harde waarheid, namelijk dat overheden er zelden in slagen met hun bestedingen langdurige economische groei te creëren.

Scenariodenken

De populariteit van Trump binnen de Republikeinse partij is groot en roept terecht verbazing op. De enorme overheidsuitgaven aan onder andere verduurzaming van de economie worden dan ook niet door iedereen omarmd, en al helemaal niet door de Republikeinen. Ondanks de enorme fiscale impuls is de economische impact uiteindelijk beperkt en onvoldoende om het wantrouwen tegen het beleid van de Democraten weg te nemen. Ook de inflatie is er deels een gevolg van, en leidde vorig jaar bovendien tot het verlies van de hoogst mogelijke kredietscore bij kredietbeoordelaar Fitch. Tot slot is de VS onder Biden betrokken geraakt in een oorlog met Rusland (via Oekraïne) en met Iran (via Hamas en Israël en nu ook door de Hoethi's). Hierop gelet lijkt het zinvol om alvast na te denken over wat in het geval van een herverkiezing van Trump een realistisch scenario zou kunnen zijn. Goede kans dat Europa dan alleen achterblijft in een oorlog met Rusland, een oorlog die het niet kan of wil winnen - een weinig aantrekkelijk vooruitzicht. Goede kans ook dat de Amerikaanse overheidsbestedingen dan zullen worden verlaagd om de belastingen te verlagen. De vraag is dan wel ten koste waarvan.

Beleid

Vrijwel zeker zal Trump bij herverkiezing de subsidies van de Amerikaanse overheid voor verduurzaming van de economie inkrimpen.

Maar dat alleen betekent gelukkig niet het einde van de verduurzaming. Deze blijft noodzakelijk en wordt sowieso niet primair gedreven door de Federale regering. Een lage rente is hiervoor van veel groter belang. Het is echter nog te vroeg om de aandelenportefeuilles hiervoor agressief te positioneren. De huidige, toch al matige economische groei (vooral in Europa) wordt ook nog eens in belangrijke mate gedreven door overheidsbestedingen, met name in de VS en China. Dit is voor ons aanleiding om voorsnog de neutrale wegging in aandelen te handhaven. Het magere economische vooruitzicht biedt wel goede mogelijkheden voor een snelle daling van de inflatie, misschien zelfs sneller dan centrale banken verwachten. En dus ook voor meer en snellere dalingen van de rente. Het mogelijk 'uitvallen' van het Suezkanaal is reden tot zorg. Maar de hogere transportkosten als gevolg daarvan leiden alleen tot inflatie als ze kunnen worden doorberekend aan de consument. Voorsnog lijkt het erop dat er ruim voldoende voorraden zijn opgebouwd en hebben de verlengde aanvoerlijnen geen direct effect. De langere looptijden van de obligatieportefeuille blijven daarom gehandhaafd.

Het performanceoverzicht van de modelportefeuille kunt u vinden op onze website:

www.ivmcaringscapital.nl.

© IVM Caring Capital 2024. Niets uit dit document mag worden gekopieerd of verspreid zonder voorafgaande toestemming van de auteurs.

[Naar boven](#)

IEA: vorig jaar 50% meer duurzame energie

Vorig jaar groeide de hoeveelheid duurzaam opgewekte stroom in de wereld met 50%, de snelste toename ooit. Dit is de belangrijkste boodschap in *Renewables 2023*, het laatste rapport van het Internationaal Energie Agentschap IEA. Het brengt de doelstelling van COP28 in Dubai een stuk dichterbij, namelijk om tegen 2030 de hoeveelheid schone energie te verdriedubbelen. De wereldcapaciteit voor

het opwekken van groene stroom bedraagt nu bijna 510 GW (Gigawatt), waarvan driekwart voor rekening komt van zonne-energie. Ter vergelijking: één GW is voldoende om ongeveer één miljoen huishoudens in Nederland te voorzien van elektrische stroom. De sterkste uitbreiding van duurzame elektriciteitsopwekking vond plaats in China, dat in 2023 evenveel PV-capaciteit (Photo Voltaic = fotonvoltaïsch) realiseerde als de hele wereld bij elkaar in 2022. Daarnaast breidde het land de capaciteit voor het opwekken van windenergie uit met twee derde. Ook in Europa, de VS en Brazilië werden records geboekt qua installatie van windmolens en zonnepanelen.

Vijf pijlers

De analyse van het IEA is de eerste volledige evaluatie van de inzet van hernieuwbare energie wereldwijd sinds december 2023, toen COP28 werd afgesloten. Bij ongewijzigde inzet en marktomstandigheden is de verwachting dat duurzame energie in de periode tot 2028 goed kan zijn voor 7.300 GW. Het leeuwendeel (95%) komt voort uit zonne- en windenergie. Al in het begin van 2025 zullen deze energiebronnen de plaats innemen van steenkool als belangrijkste bron van energieopwekking. Maar dat is nog niet genoeg, stelt IEA-directeur Fatih Birol: "Het nieuwe IEA-verslag laat zien dat bij ongewijzigd beleid en marktontwikkeling hernieuwbare energie tegen 2030 al met een factor 2,5 zal zijn toegenomen. Dat is nog niet genoeg om de verdrievoudigingsdoelstelling van COP28 te halen, maar we komen steeds dichterbij. Overheden hebben alles in huis om het gat te dichten [...] Windmolens aan land en zonne-energie zijn bijna overal goedkoper dan nieuwe fossiele productiefaciliteiten en in de meeste landen ook goedkoper dan bestaande fossiele centrales. Er moeten nog flinke hindernissen genomen worden, met name het lastige macro-economische klimaat. Wat ik als zwaarste uitdaging zie voor de internationale gemeenschap is het zo snel mogelijk opschalen van de financiering en realisatie van duurzame energie in opkomende en zich nog ontwikkelende economieën, waarvan de meeste dreigen te worden achtergelaten in de energietransitie. Het halen van de COP28-doelstelling hangt hiervan af." Verdrievoudiging van hernieuwbare energie en financiering van de energietransitie voor armere landen zijn twee van de vijf pijlers die het IEA voorafgaand aan COP28 had geformuleerd. Het agentschap dringt ook aan op verdubbeling van de energie-efficiëntie, het terugdringen van de methaanuitstoot en het geleidelijk afstappen van fossiele brandstoffen.

Bronnen: [iea.org](https://www.iea.org), [telegraaf.nl](https://www.telegraaf.nl)

[Naar boven](#)

Inflatie vorige jaren werkt door in tarieven en vrijstellingen SW 2024

Net te laat voor onze nieuwsbrief van december stemde de Eerste Kamer in met de belastingplannen voor 2024. Daarmee staan ook de tarieven en vrijstellingen vast die in 2024 gelden voor de schenk- en erfbelasting. Wat hierin opvalt is de relatief forse stijging ten opzichte van vorig jaar. Het lijkt erop dat de overheid alsnog de belastingbetaler compenseert voor de hoge inflatie van de afgelopen twee jaar. Over 2022 bedroeg deze maar liefst 10%, de hoogste stijging sinds 1975. Die 10% inflatie was vorig jaar niet terug te zien in de ten opzichte van 2022 aangepaste vrijstellingen, die gemiddeld waren verhoogd met iets meer dan 6%. De aldus ontstane 'achterstand' lijkt met de nieuwe vrijstellingen en tarieven echter globaal ingelopen. Zo stegen de jaarlijkse belastingvrijstelling voor schenkingen van ouder(s) aan kind en de eenmalig verhoogde vrijstelling met bijna 10%. Deze percentages liggen fors boven de 3,8% inflatie (ten opzichte van het jaar daarvoor) die het CBS heeft berekend voor 2023. Hier volgen de definitieve vrijstellingen en tariefgrenzen voor 2024, steeds voorafgegaan door die van vorig jaar.

<i>Vrijstellingen schenkbelasting in €:</i>	<i>2023:</i>	<i>2024:</i>
-----	-----	-----
-kind (ongeacht leeftijd)	6.0356	6.633
-kind 18-40 jaar (eenmalig)		
* bestedingsvrij	28.947	31.813
* studie	60.298	66.268
-overige verkrijger	2.418	2.658
-----	-----	-----

Boven de vrijstelling gelden de volgende (qua percentage ongewijzigde) tarieven:

Partner en (pleeg- of stiefkinderen):

*Overige
begunstigden:*

-----	-----	-----
-tot € 152.368 (was in 2023 nog € 138.642):	10%	30%
-vanaf € 152.368:	20%	40%
-----	-----	-----

<i>Vrijstellingen schenkbelasting in €:</i>	<i>2023:</i>	<i>2024:</i>
-----	-----	-----
-partner	723.526	795.156
-(klein)kind	22.918	25.187
-invalide kind	68.740	75.546
-ouder	54.270	59.643
-overige verkrijger	2.418	2.658
-----	-----	-----

Boven de vrijstelling gelden de volgende (qua percentage ongewijzigde) tarieven:

<i>Partner en (pleeg- of stiefkinderen):</i>	<i>IA. Kleinkinderen/overige afstammelingen</i>	<i>II. Overige verkrijgers</i>
-----	-----	-----
-tot € 152.368 (was in 2023 nog € 138.642):		
10%	18%	30%
-vanaf € 152.368:		
20%	36%	40%
-----	-----	-----

Woningwaardegrens startersvrijstelling 2024 én 2025

Ook deze is flink aangepast, in dit geval aan de stijging van de gemiddelde WOZ-waarden vorig jaar. Voor dit jaar is de woningwaardegrens verhoogd van € 440.000 naar € 510.000. Ook is al bekendgemaakt wat de woningwaardegrens voor het volgend jaar wordt. Per 1 januari 2025 wordt het bedrag verhoogd tot € 525.000. De Minister van Financiën wil hiermee ruim van tevoren de burger voorzien van

relevante informatie voor de nabije toekomst. Alleen woningen die in het jaar van aankoop minder kosten dan de geldende woningwaardegrens komen in aanmerking voor volledige vrijstelling van overdrachtsbelasting, als ook aan de verdere voorwaarden is voldaan. Zo moet de koper ouder dan 18 en jonger dan 35 jaar zijn ten tijde van de ondertekening van de akte van levering. De regeling geldt alleen voor woningen (niet voor ander onroerend goed) en de koper moet er zélf gaan wonen. De koper mag maar één keer van deze vrijstelling gebruikmaken (het is tenslotte een *startersvrijstelling*). In alle andere gevallen geldt bij aankoop van woonruimte voor eigen bewoning een tarief van 2% overdrachtsbelasting. Dient het aangekochte onroerend goed niet als hoofdverblijf, dan is 10,4% overdrachtsbelasting verschuldigd.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning. Overige bronnen: belastingdienst.nl, cbs.nl, rijksoverheid.nl

[Naar boven](#)

Sleepnetvisserij nog onderschatte bron van CO₂-uitstoot

Het was al langer bekend dat sleepnetvissen (in Nederland ook bekend als boomkorvisserij) CO₂ uit de zeebodem loswoelt, maar de effecten waren lange tijd niet of nauwelijks gekwantificeerd. Tot vorige week donderdag, met de verschijning van een nieuwe studie, die een duidelijk verband legt tussen sleepnetvisserij enerzijds en atmosferische CO₂-emissies en zeewaterverzuring anderzijds. Bij 'bottom trawling', zoals deze vorm van visserij heet in het Engels, worden verzwaarde visnetten - soms zo groot als tien verkeersvliegtuigen naast elkaar - door één of meer trawlers over de zeebodem gesleept. Daarbij worden om te beginnen habitats en levensvormen verwoest. Maar dat is niet het enige nadelige gevolg, legt eerste auteur Trisha Atwood van de Utah State University (VS) uit: "Pas onlangs hebben we ontdekt dat bodemvissen ook 'pluimen' losmaakt van CO₂, die anders nog duizenden jaren veilig in de zeebodem opgeslagen zou blijven." Dergelijke CO₂-pluimen, vergelijkbaar met de condenssporen van vliegtuigen, zijn zo groot dat ze vanuit de ruimte

waarneembaar zijn.

'Teveel om te negeren'

De oceanologen en klimaatdeskundigen die aan de studie meewerkten ontdekten dat 55 tot 60% van de door bodembeving vrijgekomen CO₂ binnen negen jaar in de atmosfeer terecht komt. Volgens hun berekeningen komt dat neer op 370 miljoen ton aan CO₂ per jaar, wat ze 'teveel om te negeren' noemen. In totaal was sleepnetvissen in de onderzochte periode -van 1996 tot en met 2020- verantwoordelijk voor 8,5 tot 9,2 miljard ton extra CO₂ in de lucht. De 40 tot 45% CO₂ die achterblijft in het zeewater veroorzaakt op veel plekken meer dan normale verzuring van de oceaan, wat de capaciteit van de zee om CO₂ op te nemen reduceert. Daarnaast levert de verzuring ecologische schade op aan de onderwaterflora en -fauna. Atwood vergelijkt het proces met grootschalige ontbossing op het land: "Net als het verwoesten van bossen door houtkap, veroorzaakt het afschrapen van de zeebodem onherstelbare schade aan het klimaat, de samenleving en het dierlijk leven." Sommige van de wetenschappers die aan het project deelnamen waren in 2021 betrokken bij een voorloperstudie in het vakblad *Nature*, onder leiding van Dr. Enric Sala. De conclusie daarvan was dat sleepnetvissen verantwoordelijk was voor het vrijkomen van evenveel CO₂ per jaar als de totale wereldluchtvaart. Het artikel riep destijds kritische reacties op van een aantal gevestigde wetenschappers. De nieuwe studie lijkt Sala echter grotendeels gelijk te geven. Zelf zegt hij er dit over: "Wat het nieuwe artikel in ieder geval aantoonde is dat, ongeacht de hoeveelheid CO₂ die vrijkomt als gevolg van sleepnetvissen, meer dan de helft daarvan binnen tien jaar in de lucht komt."

Bronnen: euronews.com, frontiersin.org, theguardian.com

[Naar boven](#)

Hypotheekrecht bij familielening verlengt verjaringstermijn

Een vaak gebruikt alternatief voor een hypotheeklening bij de bank is een informele lening binnen de familiekring, om aan (meer) geld te komen voor de aankoop van een woning. Waarvan veel mensen zich echter niet bewust zijn is dat de *vorm* van zo'n lening nogal wat kan uitmaken voor de zekerheid die de uitlener heeft het geld terug te zien. Dit gaat met name op als de lener in gebreke blijft bij het terugbetalen van de hoofdsom en/of de afgesproken rente. Het maakt bijvoorbeeld een groot verschil of de lening is verstrekt mét of zonder vestiging van een hypotheekrecht, zoals een recente zaak voor het Gerechtshof Amsterdam laat zien. Het ging om een man die in 2004 twee panden voor respectievelijk € 84.000 en € 175.000 kocht van zijn moeder, maar voor het totale koopbedrag van € 259.000 bij haar een hypotheeklening afsloot. Tot zekerheid van de terugbetaling en de afgesproken rente van 4% werd bij notariële akte een hypotheekrecht gevestigd. Na het overlijden van de moeder accepteerden de man en overige erfgenamen in 2014 de nalatenschap beneficiair. Op dat moment had de man het goedkoopste pand (van € 84.000) afgelost, plus ongeveer € 40.000 die hij aanmerkte als aflossing op het tweede pand. Over de rentebetaling echter geen woord. De vereffenaar verantwoordelijk voor het afhandelen van de nalatenschap wendt zich daarom in 2020 tot de rechtbank Noord-Holland (locatie Alkmaar). Gezien de familierelatie en de bijzondere omstandigheden oordeelt de rechter in eerste instantie dat het hier een 'gewone' geldlening betrof. Daarvoor geldt een verjaringstermijn van 5 jaar, zodat de vordering wegens nooit betaalde hypotheekrente is verjaard. De vereffenaar gaat tegen deze uitspraak in beroep.

Alsnog afrekenen

Het Hof begint met de vaststelling dat de geldleningsovereenkomst tussen moeder en zoon is vastgelegd in een notariële akte, waarbij een hypotheekrecht is gevestigd als zekerheid voor terugbetaling van het leenbedrag plus de overeengekomen rente. Het argument van de zoon dat de notaris een standaardakte had gebruikt zonder dat zijn moeder of hij er erg in hadden gaat niet op. Een authentieke akte heeft dwingende bewijskracht. Voor geldleningen waarbij een hypotheekrecht is opgenomen als zekerheid geldt een wettelijke verjaringstermijn van 20 jaar, in plaats van de slechts 5 jaar voor gewone geldleningen. Dat is ook eigenlijk logisch: als de verjaringstermijn bij hypotheekleningen ook 5 jaar zou bedragen, zou dit het hypotheekrecht zelf kunnen uithollen – mogelijk zonder dat de geldverstrekker het merkt. De zoon had ook aangevoerd dat die lange verjaringstermijn door de wetgever was bedoeld voor zakelijke bancaire kredieten en niet voor een lening binnen de familie. Het Hof acht een dergelijk onderscheid echter een té grote inbreuk op de rechtszekerheid, waarvoor uitgerekend de hypotheek juist moet zorgen. Bovendien is de zekerstelling er niet alleen voor de moeder zelf, maar

ook voor haar (overige) nabestaanden, die anders in dit geval benadeeld zouden worden. Dat er een bijzondere vertrouwensband bestond tussen de moeder en de zoon (die veel voor haar deed) is niet relevant. Ook het feit dat de leningsovereenkomst is vastgelegd bij de notaris pleit ervoor niet af te wijken van de norm. Kortom: in tegenstelling tot de Rechtbank oordeelt het Hof dat er sprake is van een verjaringstermijn van 20 jaar. De man moet aan de nalatenschap bijna € 60.000 betalen wegens een nog niet afgelost deel van de hoofdsom; dit bedrag wordt vermeerderd met 4% per jaar, te rekenen vanaf 1 januari 2021 (NB: deze uitspraak dateert van november 2023). Voorts moet de zoon nog eens bijna € 85.000 afdragen aan de nalatenschap wegens nooit betaalde rente in de periode tot 1 januari 2021.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning. Overige bronnen: erfwijzer.nl, recht.nl

[Naar boven](#)

CSRD: EU-bedrijven moeten rapporteren over duurzaamheid

Op 1 januari jl. is binnen de EU de *Corporate Sustainability Reporting Directive* (CSRD) in werking getreden. Deze Europese richtlijn verplicht grote organisaties (zowel publieke als BV's en NV's), middelgrote en kleinere beursvennootschappen en een aantal niet-EU ondernemingen om verslag te doen over de duurzaamheid van hun activiteiten. Daarnaast kunnen ook op zich vrijgestelde bedrijven met de SCRD te maken krijgen, als zij toeleveren aan SCRD-plichtige ondernemingen. Hen kan bijvoorbeeld gevraagd worden specifieke informatie te verstrekken. De rapportage omvat alle drie de ESG-aspecten, dus milieu (**E**nvironmental), maatschappelijk (**S**ocial) en bestuurlijk (**G**overnance). Factoren als energieverbruik en -efficiëntie, klimaatbeleid, omgang met grondstoffen, de gezondheid en veiligheid van medewerkers en goed ondernemingsbestuur spelen hierbij mee. Organisaties moeten

duidelijkheid geven over hun CO2-voetafdruk, de man-vrouwverdeling in leidinggevende functies, het personeelsbeleid, de relaties met leveranciers en de impact op de toeleveringsketen. Om uniformiteit (en dus vergelijkbaarheid) van de verslaglegging te garanderen schrijft de richtlijn per onderdeel niet alleen voor *wat*, maar ook *hoe* er gerapporteerd moet worden.

Twaalf standaarden

Een speciale adviesgroep heeft via een uitgebreid en zorgvuldig ('due-diligence') proces en in overleg met relevante partijen ('stakeholders') twaalf *standaarden* opgesteld. Zo zijn er milieustandaarden voor met name CO2-uitstoot en waterverbruik; sociale standaarden voor zowel eigen werknemers als voor betrokken gemeenschappen; en bestuurlijke standaarden voor onder meer de bestuursrol, aantal vrouwen in de top, anti-corruptiebeleid en dierenwelzijn. De uitgangspunten en spelregels van de rapportages zijn opgenomen in zogenaamde 'cross cutting standaarden'. Al deze standaarden heeft de Europese Commissie op 31 juli vorig jaar aangenomen en op 22 december jl. gepubliceerd in het officiële orgaan van de Europese Unie. Dit betekent dat veel organisaties er al vanaf 1 januari van dit jaar mee te maken krijgen, dan wel met ingang van het eerstvolgende boekjaar als dit niet samenvalt met het kalenderjaar. Omdat grote multinationals vaak de meeste impact hebben op mensenrechten, arbeidsomstandigheden en milieu en klimaat, maakt de verslaggeving over internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO) een belangrijk onderdeel uit van de nieuwe EU-wetgeving. Daarbij moet onder meer gebruik worden gemaakt van de VN- en de OESO-richtlijnen, die al een goed model bieden voor de rapportage nieuwe stijl.

Bronnen: duurzaamnieuws.nl, finance.ec.europa.eu, ser.nl

[Naar boven](#)

Duurzaam beleggen én een beter rendement: het kan!

Serie. Het beleggingsbeleid van IVM Caring Capital in de praktijk *door Maarten Friederich, namens het Investment Committee van IVM Caring Capital*

Verwacht rendement op aandelen: 8,8%

Aan het begin van elk jaar hernieuwen wij de rendementsverwachtingen voor de beleggingen in aandelen en obligaties. Dit jaar hebben wij de bruto rendementsprognose voor aandelen verhoogd naar 8,8%. Dit cijfer is gebaseerd op historische data van de afgelopen 16 jaar. Zodoende blijven we ook het 'rampjaar' 2008 in onze berekeningen betrekken. Dergelijke jaren komen niet vaak voor, maar hebben ingrijpende gevolgen, waarvoor wij de ogen niet willen sluiten. Het door ons verwachte rendement van aandelenbeleggingen ligt met die 8,8% boven dat van de brede marktindex. Dit omdat wij veel beleggingen uitsluiten vanwege gebrekkige duurzaamheidskenmerken, in tegenstelling tot de brede index, waar niets wordt uitgesloten.

Verwacht rendement op obligaties: 3,4%

Bij de berekeningen voor de bruto rendementsverwachting van obligaties maken we geen gebruik van historische data. Allereerst omdat de historische rendementen sterk worden beïnvloed en vertekend door het beleid van de centrale banken. Maar ook omdat we van obligaties precies kunnen uitrekenen wat het rendement zal zijn indien deze tot aan de aflossing worden aangehouden en er geen wanbetaling plaatsvindt. Deze zogenaamde 'Yield to Maturity' van al onze groene obligaties tezamen bedraagt 3,4%. Dat is dus momenteel het te verwachten rendement op obligaties.

[Naar boven](#)

Heeft u tips, vragen of opmerkingen laat het ons weten.

Telefoon [+31 23 531 01 85](tel:+31235310185) Bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur.

ivm **caring capital**
verantwoord denken is vooruit denken

[Afmelden voor de nieuwsbrief](#)